

COOK'IN Magneetti Lisäke

kipinän syyttämistä varten
FRISCO STANDARD, UNION, ATLAS,
IMPERIAL, Y. M.
GASOLIINI KONEILLE

Käyntinasetus-magneto aina 12-hevosvoimaisille koneille. — Magneto käy pronssirattaalla. — Ei pattereita eikä pyöräkkeitä tarvita.

Vedenpitävä. Yksi ainoa lanka.

Luotettava joka tilaisuudessa. Lähetyksiä ei voida taata kevätkalastusta varten ellei tilaukset ole sisällä ennen maaliskuun 17 p.

T. B. COOK

602 Stock Exchange Bldg. Portland, Ore.
Astoria Hardware Co. ottaa vastaan
Astorian tilaukset

PARHAITA OVAT ASTORIA PATENT JAUHOT Graham-, Kokonaisia- ja Ruisjauhoja.

mään hoidokkia Pekka Raatikainen.

— Oletteko sukulaisia, vai?
— En, muuten vaan tuttu, vastasin hieman kärsimättömänä.

— Käykää sisään, sanoin nyt puhuteltua ja viittasi tulemaan perästään.
— Olin mieshoidokkien huoneessa, jossa oli useita kymmeniä hoidokkia. Huono ilma tuoksahin huoneeseen sisään astuessani tervehdykseksi. Puhtaus oli kaikkea muuta kuin keluttava. Raatikainen istui tuolla, pää käsien varaan nojautuna. Minin lähelle laskien käteni hänen olkapäälleen ja sanoin ystävällisesti:

— Hyvää päivää, Raatikainen!
— Raatikainen kohotti päänsä ylös, loi minuun tylyistäneen, ihmettelevän katseensa, hetken kuluttua vastaten:
— Päivää, päivää.
— Ihmettelyn hänellä olikin surssi syytä, kun olin tullut häntä tervehtimään, minä, joka en ol-

lut hänen työssä ollessaan tehtaalla edes vastannut hänen tervehdyksiinsä. Sydämeistäni olin Raatikasta halveksinut aina siitä asti, kun tehtaalla, jossa olimme samaan aikaan työskennelleet, noin viisi vuotta sitte, oli ollut lakko ja Raatikainen oli ollut uskollisesti työnantajan apurina — rikkurityöläisenä. Sitäpaitsi oli R. enemmän ollut tunnettu käyrimäisyydestään. Halveksin ja inhosin häntä silloin, mutta nyt minä sen sijaan häntä sydämeistäni säälän.

Pitkän vaihtelun jälkeen jouduin ystävälliseen keskusteluun hoidokkien kanssa. Eräs entinen rikkaaksi tunnettu kauppias, joka hurjalla elämällä ja juopottelullaan oli saattanut itsensä turmioon, oli erittäin vilkaspuheinen. Hän minulle teki kysymyksiä kysymyksiäni jälkeen, joihin vastailin minkä ehdin. Sitte innostui tämä turmiolle joutunut kauppias puhumaan hyvistä hevosista ja kilpa-ajoista, joissa

kertoi monet kerrat olleensa mukana.

Päästyäni lopultakin eroon hänestä siirsin tuolini lähemmäksi Raatikasta ja aloitin keskustelun hänen kanssaan.

— No mitenkä olette jaksanut? kysyin ensin.

— Peläten kai, että olen tullut vain iivailemaan häntä, kuten ennen olin tehnyt, hän vastasi arastellen, lyhyesti:

— Siinähan se menee.
— Tiedän, että kärsimyksenne taakka on ollut siksi suuri, ettei enempi kantaa voi.

— Huomasin että viimeiset sanani tekivät puhuteltuuni elostavan vaikutuksen, kuten olin toivonutkin ja jatkoin: Työnraatajan elämän taival on kärsimyksistä rikas. Raataa raskasta työtä uuvuksiin saakka saamatta edes riittävästä ravinnosta. — Kun tulee vanhuus ja heikkous, ei kykene nuorempien kanssa raadannassa kilvoittelemaan. Potkitaan työstä pois maantielle, työttömäksi ja avuttomaksi — josta käy matka vaivaistalolle, yhteiskunnan armpalalle.

— Aivan niin. Se on raatajan palkka, puhkesi puhuteltuni puhumaan.

— Minäkin olen vielä nuori ja työkuinon, mutta minäkin vanhenen ja heikkonen ja kohtaloni on epäilemättä samanlainen kuin teidän ja satojen muiden työnraatajain. Siksi meidän työnraatajien ei sovi halveksia vaivaistaloston asukkaita, kuten parimmistoteke, vaan päinvastoin kunnioittaa heitä.

— Niin! Minäkin olin kerran nuori ja voimakas, puhui R., silloin elämä oli toivohikka. Mennessäni avioliittoon kuvittelin perustavani oman pienen kodin, jossa sopu, rauha ja onni seuraisivat. Mutta kuvittelin meni peritaleiksi, koskaan en toivettieni perille päässyt. Ja miksi? Siksi että puute ja kurjuus koidissamme vierailivat alinomaa.

— Kertokaa kokemukstanne, kehoitin.

— Mitä on kokemus työnraatajalle opettanut? Katkeruutta ja pettymyksiä, ei mitään muuta, jatkoi hän. Perustassani oman kotini, kuvittelin kykeneväni työlläni hankkimaan riittävän toimeentulon, joka kotielämäni ensimmäiselle eläimästäni ensimmäinen ehto. Mutta kuinka kävi? Avioliittomme alkuvuosina sairastelin paljon, en kyennyt tekemään työtä kuin silloin tällöin ja ansio oli niin pieni, että se kuuli aikanaan. Kurjuuden ja puutteen syleilyssä olimme alinomaa. Tästä oli myöskin seurauksena epäsuuri vaimoni kanssa. Kertoja vaikei. Hän oli liikuttettu. Kirkaat vesihelmet valuiivat hänen kalpeita ja syviin uumiin käyneitä poskiaan alas.

— Niinhän se on. Kun köyhyys ja kurjuus tulevat sisään ovesta, niin rakkaus pakenee ikkuna- ja vastasin hetken vaihtelun jälkeen.

— Perheen luvun lisääntymisestä ja työkykyäni yhä huonontamisesta ei puute ja kurjuus koidissani sitäkään suurempi. Kärsin, kärsin sanoin kuvaamattomasti kaikesta tästä. Nähdessäni lapseni rikkainisissa vaatteissa ja valjuna kasvoiltaan minä itkin usein. Tiesin, että lapseni kärsivät suoraan nälkää. Raadoin minkä taksoin, mutta apua ei tullut. Riittäisyys ja epäsuuri vaimoni kanssa yhä jatkui.

— Noin kymmenen vuotta sitte, jatkoi puhuteltua, ryhdyttiin perustamaan työväenyhdistystä. Perustavassa kokouksessa puhui ja niin selvästi ja elävästi kuvasi työläisten kärsimyksiä, että hänen täytyi olla kokoneena itse työväen elämää ja kurjuutta. Puheensa lopulla kehotti hän köyhiä yksimielisyyteen ja lujaan yhteistoimintaan, jonka sanoi olevan ainoa pelastajan. Innostimme, minäkin joukossa, ja perustimme työväenyhdistyksen. Tämän avulla ryhdyimme suunnittelemaan keinoja työolojemme korjaamiseksi. Kun sitten syksyllä tehtaan omistajat ilmoittivat alentavansa palkkoja 20 prosentilla, päättimme säikillä yksimielisesti tätä toimenpidettä vastustaa viimeiseen asti. Riitti kehittyy niin pitkälle, että teimme lakon. Lakko keskeytyi toista viikkoa täytyi lopettaa, sillä suuri enemmistö lakon tehneistä työläisistä oli palannut työhön. Päättämiä lakonjohtajia ei isänistä otannut enään ollenkaan työhön. Tämä tapaus sai minut vakuutetuksi siitä, että työväki ei voi koskaan yksimieliseksi tulla ja olojansa yksimielisyydellä saada korjatuksi.

— Onko vakuuksenne vieläkin sama? kysyin.

— Ei. Mutta kerron edelleen. — Kun olin huomannut, että tehtaan ylityönjohtaja oli viinak-

siin menevä mies ja kuullut kuiskaita siitä, että muutamat työläiset juottavat työnjohtajaa ja siten saivat yhtiä ja toista etua, niin päätin minäkin, niin vastenmieliseltä kuin se aluksi tuntui, ryhtyä työnjohtajaa viinaksilla saopeaksi minua kohtaan tekenään.

— Ollitko tietoinen siitä, että tämä oli vääryyttä toisia työtovereitane kohtaan? kysyin.

— Olin. Mutta pelastaakseni perheeni siitä kurjuudesta, missä olimme, päätin koettaa mitä keinoja tahansa.

— No autoitko viinaksien anto?

— Kyllä. Huomattavia etuisuuksia sain ja perheeni toimeentulo tuli paremmin turvatuksi toistaiseksi. Mutta nyt sain osakseni työtovereitani puolelta ansaittua pilkkua ja ylenkatsetta. Kaikki tämä oli raskasta kestää. Elämäni sulostuttamaan ryhdyin nyt heittäytyä juoppouden paheeseen auttamattomasti, josta oli seurauksena, että kurjuus ja puute alkoivat vieraila koidissani entistä enemmän. — Kun noin kuusi vuotta sitten, jatkoi R., perustettiin tehtaalle työväen ammattiosasto, niin sain minä tehtäväkseni urkkia siitä lähempiä tietoja ja antaa työnjohtajalle tiedoksi. Kun noin viisi vuotta siten ammattiosasto päätti lakon uhallu vaatia työpalkkoja korotettavaksi, niin olin minä se kurja raukka, joka siitä jo ennakkolta saatoin tiedon isännistölle. Kyllä todellakin olin kurja raukka! Raukkamaisuudessani menin vieläkin pitemmälle, ryhtyessäni rikkuriksi lakon aikana.

— Kun työläiset voittivat osittain, joskaan ei täydellisesti, niin eikö vakuuksenne työväen yksimielisestä toiminnasta ja sen tuloksista nyt varmistunut?

— Tietysti. Nyt minä sen opin täydellisesti käsittämään, mutta liian myöhään. Olin toivossa, palveltuani isäntää viheliäisen nautin uskollisuudella, että isäntäni minua siitä kaikesta palkitsisi ja turvaisi vanhuuteni päivän. Isäntä ei minua vähäakaan säälinnyt, vaan potki minut työstä pois — maantielle, josta tänne...

— Puhuteltuni ajautui ahkaran mielenliikutuksen valtaan. Kertomuksensa järkytti minuakin.

— Oi etten pysynyt rehellisenä...

— Oi, etten pysynyt toki rehellisenä työläisenä itseäni ja tovereitani kohtaan! Minä olen kurja, halveksittava ihminen! Jos olisin ollut rehellinen, ei minulla vanhuuteni päivinä olisi niin raskasta sydämen taakkaa kuin nyt.

— Älkää murehtiko, rauhoitin häntä, työtoverit kyllä käsittelevät että olette järjestelmän uhri ja ne säälivät kohtaloanne. Minä kerron työtovereillemme teidän kertomuksestanne ja he tulevat muistamaan teitä, säälien kohtalonne kovuutta ja tulevat teitä tervehtimään tänne kuin kunnan toveria ainakin.

— Kertokaa, kertokaa heille minun kohtalostani, rukoilkaa heiltä säälää minua kohtaan. Tehkää se!
— Niin teen, sanoin. Puristetuumme kauan joistemme kättä crossimme todellisina ystävinä ja toverina. — Emil Lehtinen.

Elinkustannukset ennenvanhaan

Mielenkiintoisessa teoksessa "Turun kaupungin historia keskiajalta ja 1500-luvulla", kertoo J. V. Ruuth seuraavia hauskoja ja ihmeellisiä sivistyshistoriallisia ja tietoja. Hauskaa on etenkin nykyisten olosuhteitten valitessa lukea elinkustannuksista vanhassa Turussa. Ne erosivat paljon niistä, jotka nyt oikeuttavat kalliin ajan lisäsanomuksiin.

Kuvauksessa vuosien 1400 ja 1417 väliseltä ajalta, silloin kun Turku oli keskiaikaisen kukoistuksensa huipulla, kirjottaa tri Ruuth:

"Elinkustannukset olivat halvat, leiviskä leipää, luultavasti kovaa ruusleipää, maksoi Hämeessä 1450-luvun keskivaiheilla, ennenkuin kova aika tuli, yhden äyrin eli meidän rahassamme 72 p. — kilo maksoi siis 8 @ 9 penniä. Kolmella äyrillä (2 mk, 16 p.) sai leiviskän lihaa, joka vastasi nykyään noin 25 p. kilo. Siinäliha oli mitättömän vähän kalliimpaa. Viisi nautaa voita maksoi, samoin Hämeessä, yhden äyrin, joka nyt tekisi 34 p. kilo. Turussa sai meidän rahassamme lasketunna markalla 60 pennillä 1/2 tynnyriä viljaa vuosina 1444—1469. Suolan hinta, silloin kuten aina herkkänä

pienimmästäkin kauppaosusteiden häiriytymisestä alkoi jo 1450-luvulla suurien hinnanvaihtelujen muodossa ennust. tulev. myrskyä. Sitä voitiin myydä vielä 20 penninkiä leiviskä (noin 60 p.), mutta osittain vaadittiin jo silloin 1 mk. 45 p. leiviskä. Tynnörin hinta vaihteli 12 äyrin (8 mk. 64 p.) ja 3 markan (17 mk. 35 p.) välillä Humala, joka oli välttämätön oluonpanossa, maksoi 1 mk. leiviskä (68 p. kilo). Kun lisäämme tähän vielä, että kyyrnä sarkaa maksoi 48 p. metri, siis 82 p., sekä pari keniä 1 mk, 8 p. tai 1 mk. 20 p., j.n.e., niin huomaamme, että ei olisi pitänyt rahvaankaan miehellä olla vaikeata tulla toimeen, etenkin kun myöskin työläisten taholla näytään osatun erittäin hyvin käytettyä hyväksi hyviä — konjunkttureja."

Ohhoh, huokaa varmaankin nykyaikainen lukija, olisipa silloin nykyisillä palkoilla tullut toimeen. Mutta ei sovi unhoittaa, että rahan arvo silloin oli huomattavan paljon, suurempi kuin nykyään. Vuosien 1471—1533 välisenä aikana oli tämä arvo Ruuthin mukaan 8,5, sittemmin 10 @ 12 kertaa suurempi kuin nykyään. Yhdellä markalla meidän rahassamme olisi saanut hehtolitran ruista tai 4 kg. voita. Työmies ansaitsi päivässä 35 penniä, joka meidän rahassamme siis oikeastaan olisi 3 mk. 50 p.

Kustaa Vaasa yritti uudistaa turkulaisten porvareiden tärkeitä elinkeinoja, kauppa, mutta harvoilla kauppiailta oli edellytyksiä luopua vanhentuneista tavoistaan. Vuonna 1549 kirjottaa kuningas heistä: Niin huomaamme heidän kertomuksistaan, että heillä ei ole pienintäkään käsitystä asioista ja että he sentähden, kaikessa, mitä uumyyvät ja vaihtavat, tuottavat suurta tappiota ei ainoastaan itselleen, vaan myöskin koko valtakunnalle, koska he eivät osaa laskea, eivätkä ymmärrä rahan arvoa.

Huolimatta tästä väitteestä, joka ehkä jo silloin oli yhta väärä kuin se olisi nyt — menestyivät turkulaiskauppiat hyvin. Niin hyvin tuonti kuin vienti kasvoi. Mutta rahan arvo laski ja elintarpeiden hinnat nousivat. Tri Ruuth kirjottaa:

"Taloudellisessa elämässä edustaa Kustaa Vaasan aika huomattavaa käännekohtaa, mikä ilmeni kaikkien hinta- ja arvoosusteiden täydellisessä muutokäärinmäisen kalliitten rahakonjunkturien ja suhteellisesti halpojen elinkustannusten välitesä. Ja 1520-luvulla tai paremmin 1540-luvun alkuaessa näkyi taloudellisen elämän aloilla merkkejä vähitään tapahtuvasta muutoksesta siinä suhteessa, että rahan arvo alkoi laskeutua.

(Jatkoa kuudennella sivulla)

Victor Järvinen W. A. Takalo
Western Machine & Welding Works

Sepän- ja koneitä tehdään huolellisesti. Saatn rautoja ja baskettia on varastossa.

Kaasukoneita porataan ja hiotaan.
453 Taylor Ave. Phone 327
Kunnallislaiturin kohdalla.

SUOMALAISET LÄÄKÄRIT

Tri Toivo Forsström
LEIKKAUKSET ERIKOISALANA

— ja —
Tri Werner Lagus

LASTEN TAUDIT ERIKOISALANA
SPEXARTH BLDG., ASTORIA
Tunnit: 10-12 e. p. p. 2-4 ja 7-8 j. p. p.
Fol. Office: 230 Tel. Residence:
Tri Forsström 582 Tri Lagus 602-R

Tohtori H. Hartman

Lääkäri ja kirurgi Suomesta
on saapunut palkkakunnalle ja ottaa vastaan sairaita
573 Commercial S.
E. RINDELLIN APTEEKIN YLÄKERRASSA. Telef. 829
VASTAANOTTOTUNNIT:
10-12 e. p. p. 2-4 ja 7-8 j. p. p.
Sunnuntaisin: 11-12.

DR. CHAS. W. BARR
HAMMASLÄÄKÄRI
Suomalainen työ- ja sairaalansa.
523 Commercial St. Puhelliä 455. Astoria

Tri O. Onne Jurvan LUONNON-PARANOLA
178 E. 60th str. Portland, Ore.

Hyvä hammaslääkäri

Alhaiset hinnat
Kivuttomat
metodit

Me emme palkkaa ketään hammaslääkäreitä, vaan teemme työmme itse. Oikaa varmoja, että näette nimet Dr. Yates ja Dr. Pittenger meidän portaillassamme ja ovesamme, sillä me takaaamme kaiken työmme 15 vuodeksi. Me säästämme teille rahaa, jos tullette meille.

SUOMEA PUHUTAA.

DR. J. J. PITTENGER

KIVUTTOMAT HAMMASLÄÄKÄRIT.

Avooina iltaisin klo 7-8.

Star-teatterin ylikerrassa.

RAATÄLI A. KILJUNEN
voi tehdä hyvät ja sopivat puuvärvävalit, sillä on huomioon otettava se selkka, että asuen omassa talossaan ei hänellä ole vuokra maksettavana.
53 Commercial St., corner 2nd St. Astoria, Oregon

ROGERS DRUG STORE

Me olemme nyt uudessa liikehuoneustossamme 515 Commercial-katu, vastapäätä Jewel Teatteria. Te olette tervetullut katsomaan kauppaamme. Suomalainen kauppa palvelija ilolla täyttää tarpeenne. Saatte nopean lähteyksen, kun lähettätte meille tilauksenne postin kautta. Me maksamme postikulut.

ASTORIA ROGERS DRUG STORE, OREGON

Astoria Electric Supply Co.

E. P. STEELE, Mrg. 618 Commercial St.

Puhelin 94.

Urakoitsijat sähkö-alalla. Täydellinen varasto kaikkia sähköalalle kuuluvaa tavaraa

Huoneen langoitusta ja moottorityötä.

Asiamiehet kuuluisille Willard Storage Pattereille.

TALVI TULEE

Välttääkää vilustumista; pitäkää huoneenne lämpimänä ja kodikkaana.

Meiltä löydätte sileistä lämmitys-uuneja joko puulle tahi öljylle.

ALFRED PUUSTI & CO.
246 Taylor St., Astoria, Ore.

POHL & SIMMONS

HAUTAUSJOHTAJAT HAUTAANTOIMITTAJAT
PALSAAMEERAJAT

Konttori ja vastaanottohuone 11:sta ja Duane-katujen KULMASSA.

Nopea palvelus yöllä ja päivällä kohtuullisilla hinnoilla!
TELEF.: Konttori 97; Asunto 99. ASTORIA, ORE.

Rakentajat!

Huomatkaa!

Kun tarvitsette rakennustarpeita, kuten

SANTAA, SEMENTTIÄ, KALKKIA, "PLASTERIA", LATTIAKAAKELEJA, TIILIÄ, KAIKESTA LAJISTA, Y. M. Y. M.

niin tiedustelkaa ensin meidän hintojamme. Kustannusarvot annamme mielihyvällä.

SEABORG TRANSFER CO.

PUHELIN 466. ASTORIA, ORE.

SCANDINAVIAN-AMERICAN SAVINGS BANK

SCANDINAVIAN-AMERICAN SÄÄSTÖPANKKI, ASTORIA, ORE.

Pääoma \$75,000.00
Ylijäämä ja jakamattomat voitot \$30,000.00

Varma säälytyspalkka joutilalle rahalle. Neljän prosentin korko liistään pääomaan puolivuositain.

L. O. BELLAND, Presidentti, C. G. PALMBERG, Vara-presidentti
J. M. ANDERSON, Rahastonhoit., J. W. ROMAN, Vara-rahastonhoit.

SUURIN KANUUNA MITÄ KOSKAAN ON LAUKAISTU

American Federation of Laborin politiikkaa vastaan—politiikka, joka tunnetaan: "Rakastakaa ystäväinne ja vihatakaa vihollisianne!"—on suomeksi ilmeistynyt tunnetun sos. kirjailijan

ROBERT HUNTERIN
kirjoittama kirja

Työväestö Politiikassa

Tässä kirjassa esitetään sellainen tosiasioiden sarja, että sen edessä jää Gompers aivan neuvottomaksi. Kirjassa osotetaan, että Amerikan Yhdysvallat ovat järeillä kaikista suurista sivistysmaista:

Työläisten elämää ja terveyttä suojelevissa asetuksissa, Kansan parasta tarkottavassa lainlaadinnassa, Yleishyödyllisissä uudistuksissa, Yleisten laitojen kunnallisissa omistusoikeudessa, ja Yleisen hyvinvoinnin luomisessa.

Tähän kälkeen osottaa kirja olevan syyn American Federation of Laborin teottomissa poliittisissa menettelytavissa. Se osoittaa, että liiton harjoittama politiikka on turmelut useita työväenliikkeiden johtajia olova henkilöitä, on horjuttanut suurten massojen luottamusta joukkoliikkeeseen ja siten saattanut maamme unionistien liikkeen Tehtailijalliton ja heidän poliittisten kaupustelijainsa potkupalloksi.

TYÖVÄESTÖ POLITIIKASSA

on juuri se kirja, jota me Amerikan suomalaiset olemme kallvanneet, sillä juuri American Federation of Laborin menettelytavoista on meillä ollut jatkuvasti erimielisyyttä. Vaikka tämä kirja on sävyltään hiiltästy kirjoitettu, niin siitä huolimatta se ruhoaa kuin dynamiitti kaikki taantumuskellisten unionistien vastaväitteet.

Ostosten kirjallisuusosastamme ja agitatorikomiteain pitäisi antaa erikoista huomiota tänään arvokkaan teoksen levittämiseksi.

Kirjan hinta on kovissa kansissa 50 senttiä ja pehmeissä kansissa 55 senttiä. Sivuja siinä on 214.

TOVERIN KIRJAKAUPPA,
Box 99, Astoria, Ore.